

СХВАЛЕНО
Протокол № 8
засідання педагогічної ради
ДНЗ «НПАЛЧО»
29 січня 2026 року

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
учасників освітнього процесу у ДНЗ «Ніжинський
професійний аграрний ліцей Чернігівської області»

1. Загальні положення

1.1. Положення про дотримання академічної доброчесності ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей Чернігівської області» встановлює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування у відносинах між учасниками освітнього процесу, а саме: педагогічними працівниками, студентами та їх батьками чи особами, які їх замінюють.

1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, Конвенції ООН «Про права дитини», Законів України «Про освіту», «Про професійну освіту», «Про запобігання корупції», «Про академічну доброчесність», «Про авторські та суміжні права», Цивільного кодексу України, Статуту закладу освіти, Правил внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

1.3. Метою даного Положення є дотримання високих професійних стандартів у освітній сфері, забезпечення сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення довіри до результатів навчання, а також зростання авторитету закладу освіти.

1.4. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу (педагогічних працівників, студентів та їх батьків чи осіб, які їх замінюють) та співробітників закладу освіти.

1.5. Педагогічні працівники та студенти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

2. Принципи академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності, з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п.4 Закону України «Про освіту» вважається:

- **Академічний плагіат** – це оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів) (за наявності інформації про автора/авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору.

- **Самоплагіат** – це оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення. Не вважається самоплагіатом оприлюднення в дисертації на здобуття наукового ступеня раніше опублікованих власних наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення.

- **Фабрикація** – це вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності.

- **Фальсифікація** – це свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності.

- **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо).

- **Обман** – свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності.

- **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

- **Зловживання впливом** – прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

- **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання студентів.

2.3. Академічна доброчесність впроваджується через систему принципів:

- пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності студентами шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення;

- відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них;

- нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;

- повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої

людини та непорушність прав інтелектуальної власності;

➤ уникнення конфлікту інтересів.

2.4. Система забезпечення академічної доброчесності включає:

➤ внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;

➤ вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності;

➤ заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності;

➤ порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів;

➤ повноваження та відповідальність уповноважених осіб;

➤ процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, зокрема гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу та вчених під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на порушення академічної доброчесності та порядок оскарження таких рішень.

2.5. Кожен член спільноти закладу наділений правом вільно обирати свою громадянську позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів.

2.6. Офіційне висвітлення діяльності ліцею та напрямів його розвитку може здійснювати директор ліцею або особа за його дорученням.

2.7. У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка є неправдивою, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди.

3. Забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу

3.1. Академічна доброчесність забезпечується:

3.1.1. Усіма співробітниками та учасниками освітнього процесу закладу освіти:

❖ Уникнення провокування дій, пов'язаних з корупційними правопорушеннями.

❖ Дотримання норм Конституції України.

❖ Дотримання Статуту та Правил внутрішнього розпорядку закладу освіти.

❖ Дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та загальної середньої освіти.

❖ Дотримання правил високих стандартів ділової етики у веденні переговорів, у тому числі телефонних, які мають вестися у спокійному, ввічливому, доброзичливому тоні, що сприяє створенню позитивної репутації закладу освіти загалом.

❖ Надання достовірної інформації.

❖ Відповідальності за порушення академічної доброчесності.

3.2. Педагогічними працівниками шляхом:

3.2.1. Поваги до студентів та інших учасників освітнього процесу.

3.2.2. Якісного, вчасного та результативного виконання своїх функціональних обов'язків.

3.2.3. Провадження власної діяльності, ґрунтуючись на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань.

3.2.4. Дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики.

3.2.5. Незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій.

3.2.6. Підвищення своєї кваліфікації шляхом саморозвитку і самовдосконалення, а також вчасного проходження відповідно до вимог законодавства курсової підготовки.

3.2.7. Обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення.

3.2.8. Дотримання правил посилення на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт, тощо.

3.2.9. Надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти.

3.2.10. Перевірки надійності та достовірності інформації, що надається студентами та іншим учасникам освітнього процесу.

3.2.11. Чіткого окреслення очікуваних результатів навчання, встановлювання зрозумілих вимог до виконання навчальних завдань та дотримання прозорої системи оцінювання результатів навчання студентів, яка базується на чітких оприлюднених критеріях.

3.2.12. Добросесного оцінювання академічних творів та навчальних робіт студентів; переконуватися у відсутності ознак порушення академічної добросесності.

3.2.13. Сприяння формуванню у студентів академічної добросесності власним прикладом.

3.2.14. Стимулювання та заохочення студентів до дотримання академічної добросесності.

3.2.15: Здійснення контролю за дотриманням академічної добросесності здобувачами загальної середньої освіти.

3.2.16. Об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання студентів.

3.2.17. Інформування студентів про типові порушення академічної добросесності та види відповідальності за її порушення.

3.2.18. Нерозголошення конфіденційної інформації, з обмеженим доступом та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян.

3.2.19. Вчасного, неупередженого, невивіркового реагування на будь-які прояви порушення академічної добросесності, припинити такі порушення, застосовувати до студентів заходи реагування на порушення академічної добросесності у випадках і порядку, визначених Законом України «Про академічну добросесність», спеціальними законами та/або внутрішніми актами.

Забороняється доведення до студентів завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями, зокрема з метою формування у студентів критичного мислення, вміння критично сприймати та аналізувати інформацію.

3.3. Студентами шляхом:

3.3.1. Поваги до педагогічних працівників.

3.3.2. Поваги честі і гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від власних переконань.

3.3.3. Присутності на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

3.3.4. Самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання студентів крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів.

3.3.5. Подання на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами.

3.3.6. Використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених і достовірних джерел інформації та грамотного посилання на них.

3.3.7. Зазначення посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо).

3.3.8. Включення до академічного твору раніше створеного ним академічного твору (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

3.3.8. Неприпустимості пропонування хабаря за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності, у тому числі з метою зміни отриманої академічної оцінки.

3.4. Батьками студентів або особами, які їх замінюють, шляхом:

3.4.1. Виховання у студентів поваги, гідності, прав, свобод і законних інтересів всіх учасників освітнього процесу.

3.4.2. Виховання відповідального ставлення до власного фізичного та психічного здоров'я, оточуючих та довкілля, формування навичок здорового способу життя.

3.4.3. Формування у студентів культури, взаєморозуміння у суб'єктивних стосунках, загальнолюдських цінностей, як справедливості, патріотизм, гуманізм, толерантність, працелюбство.

3.4.4. Виховання поваги до державної мови та символів України, усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, Статуту закладу освіти, Правил внутрішнього розпорядку.

3.4.5. Формування у студентів усвідомлення необхідності дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

3.4.6. Заохочення та стимулювання студентів до дотримання ними академічної доброчесності.

3.4.7. Сприяння дотриманню студентами академічної доброчесності.

3.5. Неприйнятним для всіх учасників ліцейної спільноти є:

3.5.1. Навмисне перешкоджання навчальній чи трудовій діяльності членів спільноти.

3.5.2. Участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю. Підrobка та використання документів.

3.5.3. Перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями, контрактами.

3.5.4. Використання мобільних телефонів під час навчальних занять (за потреби), нарад, або офіційних заходів.

4. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

4.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться з даним Положенням, Правилами внутрішнього розпорядку ліцею.

4.2. Положення оприлюднюється на сайті ліцею.

4.3. Заступник директора з навчально-методичної роботи, який відповідає за методичну роботу:

- забезпечує шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок для публікацій на конкурси різного рівня з метою попередження порушень академічної доброчесності;

- використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує педагогам сервіси безкоштовної перевірки робіт на анти-плагіат.

4.4. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу зі студентами щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування, тощо).

5. Порушення академічної доброчесності

5.1. Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак:

5.1.1. обман – свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;

5.1.2. несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій:

- порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого;

- упереджене оцінювання результатів академічної діяльності;

- застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;

- надання або отримання незаслуженої переваги;

5.1.3. бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків,

визначених законодавством, внутрішніми актами;

5.1.4. привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

5.2. Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноваженого органу – Комісії з питань академічної доброчесності або уповноваженої особи.

5.3. Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- виховні заходи;
- притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;
- реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;
- інституційні заходи реагування.

5.4. За дії (бездіяльність), які визначені Законом України «Про академічну доброчесність» як порушення академічної доброчесності, особа може бути притягнута також до інших видів відповідальності на підставах та в порядку, визначених законом.

Відсутність судового рішення або рішення іншого уповноваженого органу щодо притягнення особи до іншого виду відповідальності не є перешкодою для розгляду питання щодо порушення особою академічної доброчесності відповідно до цього Закону та притягнення винної особи до академічної відповідальності.

6. Академічна відповідальність

6.1. Академічна відповідальність є заходом забезпечення академічної доброчесності, що полягає у застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкцій, визначених Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки.

6.2. Особа притягається до академічної відповідальності виключно у разі встановлення факту вчинення нею порушення академічної доброчесності.

6.3. До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

6.4. До особи, яка порушила академічну доброчесність, може бути застосовано одну або декілька санкцій. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічного працівника закладу освіти:

6.4.1. Заборона претендувати на присвоєння педагогічного звання на строк від одного до трьох років.

6.4.2. Позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проектів на строк від одного до трьох років.

6.4.3. Відмова у встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання.

6.4.4. Позбавлення педагогічного звання.

6.4.5. Позбавлення раніше встановленої кваліфікаційної категорії.

6.4.6. Позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років.

6.4.7. Позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

6.4.8. Позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) закладом освіти.

6.5. Заходи у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:

- догана;
- звільнення із закладу освіти.

6.6. Педагогічний працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання.

6.7. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до студентів:

6.7.1. Виховні заходи реагування:

- відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;
- усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- повторне виконання завдання;

6.7.2. Заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

- повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);
- позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років.

6.8. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до вступників, учасників конкурсів:

- припинення участі у конкурсі;
- скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності).

6.9. Особа, яка бере участь у проведенні вступного випробування, конкурсу, зокрема є членом приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, та вчинила порушення академічної доброчесності, виводиться зі складу відповідного органу та відсторонюється від участі у проведенні такого вступного випробування, конкурсу.

7. Комісія з питань академічної доброчесності

7.1. Комісія з питань академічної доброчесності – це незалежний орган, що діє у ліцеї з метою забезпечення моніторингу дотримання членами спільноти морально-етичних та правових норм цього Положення.

7.2. До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та студентського самоврядування. Склад комісії затверджується рішенням педагогічної ради. Голова, заступник голови та секретар Комісії обираються з числа осіб, що входять до неї. Голова веде засідання, підписує протоколи. За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник. Секретар Комісії

здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо. Термін повноважень Комісії складає 1 рік.

7.3. Комісія має такі повноваження:

7.3.1. Виявляти та встановлювати факти порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу ліцею.

7.3.2. Проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.

7.3.3. Готувати пропозиції, надавати рекомендації та консультації щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітній діяльності ліцею.

7.3.4. Отримувати і розглядати заяви за умови, якщо вони носять анонімний характер, щодо порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу ліцею.

7.3.5. Залучати до роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою.

7.3.6. Доводити результати розгляду заяв щодо порушення академічної доброчесності до відома директора ліцею для подальшого реагування.

7.3.7. Свої повноваження Комісія здійснює за умови, що кількість її членів, присутніх на засіданні, складатиме не менше ніж дві третини її складу.

7.4. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні членів Комісії. У разі рівного розподілу голосів, голос Голови є вирішальним.

7.5. За результатами засідання Комісії складається протокол, який підписує голова (в разі його відсутності – заступник) та секретар.

8. Заключні положення

8.1. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки. Ліцей забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

8.2. Положення про академічну доброчесність у ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей Чернігівської області» затверджується педагогічною радою ліцею та вводиться в дію наказом директора.

В.о. директора:

(підпис)

Юрій Єлізаров
(ПІБ)